

Akinafarir Pol Efesusin Nguibamin itir Sios bagha Osirizim

Akar Faragha Zuim

Akinafarir kamın akar mınğarim a kamakın, God kamaghın nıghnisi, an overiam ko nguazimın ingarizir biziba bar, dar amu da isi Kraisin apengan dar arıgham. Eghti Kraisi biziba bar dar dapanimın ikiam (1:10). Ezi God kamaghın ifonge, a uan gumazamiziba gaghuvkinti, eghti me bar Kraisi ko poroghiv ikiva egh me navir vamıra ikiam.

Ezi akinafarimın aven faragha itir akaba, Pol Godın apangkuvimın mıgırıgıar avırıbagh ami. A ghaze, God gumazamizibagh amima, me bar nıghnizir gavgavim Kraisin ikiava uari akuvagha, egha ikizir vamıran gumazamizibar otifi. Iesusin ingangarimın, God ua gumazamiziba inıgha, egha Godın Duam me ganıngi. Ezi tuavir kamın me bar fo, me Godın akar dıkrızimın bizir mıkemeziba, me bar da iniam (1:14).

Egha akinafarimın itir namba 2ın akar otivimın, Pol kamaghın mıgıa ghaze, Kraisin adarasi me Kraisi ko poroghav iti. Kamaghın, me bar navir vamıra ikiva, egh Godın arazıbar gın mangı.

Ezi akinafarir kamın Pol akar ısın zuibar mıgıava, egh kamaghın men akakaghti me kamaghın fogh suam, me Kraisi ko poroghav ikia egha ikizir vamıran gumazamizibar oto. A kamaghın mıkeme, Godın gumazamiziba, me

nivafizir vamıran mın oto, ezi Kraıs mati nivafizir vamıran kamın dapanim. (4:1-16). Ezi uaghan, Godın gumazamiziba mati dipenir mam, ezi Kraıs, a mati dipenir kamın guarir akınim (2:19-22). Egha Godın gumazamiziba mati amizir mam, ezi Kraıs mati amizir kamın pam (5:22-32). Ezi akınafarir kamın aven e bar deravıra bizir aghuir God uan gumazamizibar amuamibar gari.

E Kraısın poroghav itima, God e gamizi e gumazamizir igiabar otifi

(Sapta 1-3)

¹ Ki Pol, God uan ifongiamin gin ghua Kraıs İesusın aposelin ikiasa na mısefe. İa, Efesusın itir Kraısın adarasi, İa Kraıs ko poroghava İkia deraghavıra an gin zui. Ki İa bagha akınafarir kam osirigha anemadi. ² Ki kamagh sua, God en Afeziam ko Kraıs İesus en Ekiam, aning apangkuvim ko navir amırizim İa danıngam.

E Kraıs İesusın poroghav itima, God uan Nguıbamın itir bizir aghuıba bar da İsava e ganıdı

³ E Kraıs İesusın poroghav itima, ezi tuavir kamın God deravıra e gamua en duabar akurvaghasa uan Nguıbamın otivir bizir aghuıba e ganıdı. Kamaghın amizi, e God mınabagham, a en Ekiam Kraıs İesusın Afeziam ko an God. ⁴⁻⁵ Dughıar God tıghar nguazir kamın İngaramim, a kamaghın ifonge, e a baghıvıra itir gumazamizibar İkıva, an damazımın arazir kuratam İkıan

kogham, egha a fomira e ginaba. Egha ghaze, e Kraiss ko poroghiv iki, egh tuavir kamın e an gumazamizibar mın otogham. A fomira bar e gifongegha egha e ginabagha ghaze, a Kraiss Iesusın ingangarımın tuavımın e damighti, e an boribar otivigham. God uan bar akongezir arazim ko uan ifongiamın gın ghua bizir kam gami. ⁶ A ifongezir Otarımın ziamın, a bar pura bizir aghuımın mın uan apangkuvim isa e ganıngi. Kamaghın e apangkuvir bar ekıar kam gınıghnıghıva, egh Godın ziam fam.

⁷⁻⁸ E fo, Kraissın ovevemın God uam e ini, egha en arazir kuraba gın amada. Godın apangkuvim guızbangıra bar ekevegħa izifa. Kamaghın a uan apangkuvim e gufufuzıma an e girava, fofozir aghuım ko nıghnızır aghuım e ganıdı. ⁹ God fomıra uan ifongiamın gın ghua, Kraissın ingangarımın tuavımın uan nıghnızır mogomem azenım darıghasa nıghnıki. Ezi a datırıghın an nıghnızır mogomer kam a en akazi an azenan oto. ¹⁰ Godın nıghnızır kam a kamakın, a ingarızır bizıba bar dar amutı da mangıva dughıar a inabazımıra a da isi Kraissın apengan dar arıgham. Overıamın itır bizıba ko nguazımın itır bizıba sara bar. Eghtı Kraiss bizıba bar dar dapanımın ikıam.

¹¹ God uan ifongiam ko nıghnızımın gın ghua, bizıbagħ amıma da otıfı. A faragħavıra uan nıghnızımın gın ghua, e Kraiss ko porogh egh an gumazamizibar mın ikıasa, an e amısefe. ¹² E

1:6: Mt 3:17, Jo 3:35, Ro 3:24, 5:15, Kl 1:13 **1:9:** Ro 16:25, Ef 3:4, 3:9-11, Kl 1:26, 2 Ti 1:9 **1:10:** 1 Ko 3:22-23, Ga 4:4, Fl 2:9-10, Kl 1:16, 1:20, Hi 1:2, 1 Pi 1:20 **1:11:** Ro 8:17, 8:28-29, Kl 1:12, Ta 3:7, Je 2:5, 1 Pi 1:4

Judaba, e faraghavira Krai mizuava an gin zuir gumamaziziba, e Godin ziar ekiam bar a pirafam.

¹³ Ezi ia Kantrin Igharazibar Gumaziba uaghan, ia guizin akam baraghizima God ia gamizi ia an gumamazizibar otifi. Akar aghuir kamra kara: God ian akurvasi. Ia nighnizir gavgavim Kraisin itima God uan Duam ia gati. Kamaghin me fogh suam, ia an gumamazizibara. Kar Godin Duar a fomira akar dikirigha amizim. ¹⁴ E Godin Duam inigha gifa, kamaghin e bar fo, e bizir God akar dikirizimin uan gumamazizibav kemeziba, e bar da iniam. Bizir kam in e fo, God uan gumamaziziba damighti me guizbangira firighregham. Kamaghin e Godin ziar ekiam bar a pirafam.

Pol God ko migia ghaze, God fofozim Efesusin sios daningam

¹⁵ Ki fo, God bizir kabanang gami, ezi ki orasi, ia nighnizir gavgavim Ekiam Iesusin ikiava, Godin gumamaziziba bar me gifonge, ¹⁶ kamaghin amizi, ki zurara ia ginighnigha God ko migia ia bagha God minabavira iti. ¹⁷ Egha ki Godin azangsis, en Ekiam Krai Iesusin God, Afeziar ziar ekiam itim, ki an azangsiha ghaze, a uan Duam ia danighti a ia damuti, ia fofozir aghuim iniam. Eghti Godin Duam uan guizin akam ian akaghti, ia deragh Godra fogham. ¹⁸ Ki kamaghin Godin azangsis, ian nighnizim kuighrighti ia Godin angazangarimin ganam. Egh ia kamaghin fogham, God ian diazima ia bizir aghuir ia fogha iniamiba da bagha mizuai

1:13: 2 Ko 1:22, 6:7, Ef 4:30, Kl 1:4-6 **1:14:** Lu 21:28, Ro 8:23, 2 Ko 1:22, 1 Pi 2:9 **1:15:** Kl 1:4 **1:16:** Fl 1:3-4, Kl 1:3, 1 Te 1:2
1:17: Kl 1:9 **1:18:** Ap 26:18, Ef 2:12, 4:4, Kl 1:12

iti. Egh kamaghin fogham, bizir aghuir God uan gumazamizib ar aningamiba, da bar ekevegħa pin ko. ¹⁹⁻²⁰ Egh ia kamaghin fogham, Godin gavgavim zurara en navibar aven ikia ingara en akurvasi, e nighnizir gavgavim an itiba. Gavgavir kam, guizbangira bar ekefe, e guizbangira an gavgavim tuisiva avegham. Gavgavir en aven ingarir kamra, dughiar Kraiſ ovengezimın, God gavgavir kamın Kraiſ gamizi, a ua dikafi. Egha a inigha uan Nguibamın ghua a isa uan agharir guvimın amadaghan anefa. ²¹ Kamaghin Kraiſ Godin Nguibamın ikia egha duar gavgaviba itiba bar, ko gumazir dapaniba, ko gavmanın gumaziba, ko atriviba, a bar men gavgavibagh afiragħa me gatifa. Egha Ziar Kraiſ uan ingangarim bagħa inizim a ziar manaba, manaba bar dagħ afira, dughiar kamın ziaba ko dughiar tighar izamimın ziaba bar. ²² God biziba bar dagħ amizima da Kraiſin apengan iti. Egha a gamizi, a sios bagħa biziba bar dar dapanimın oto. ²³ Sios mati Kraiſin namnam. Ezi Kraiſ biziba bar dar aven ikia bar dagħ izifa. Egha Kraiſ uan siosin aven ikia bar a gizifa.

2

E gumazamizir ariaghreziba, God e gamizi e Kraiſ ko angamra iti

¹ Ia fomira Godin akam barazi puvatigha arazir kurabagh amuava, kamaghin ian duaba guizbangira aremezi mogħin iti, mati

1:21: Ro 8:38, Fl 2:9-10, Kl 2:10, 2:15, Hi 1:4 **1:22:** Sng 8:6, Mt 28:18, Kl 1:18, Hi 2:7 **1:23:** Ro 12:5, Ef 4:10, 4:15, Kl 2:9, 3:11

2:1: Ef 4:18, Kl 1:21

gumazamizir ariaghreziba. ² Faragha zuir dughiamin, ia nguazir kamın arazir kurabar gin zui. Egha ia duar kurar overiamin itibar atrivim, ia an akam baregha an gin zui. Duar kurar kam, gumazamizir Godin akam barazi puvatizibar navir averiabar aven ingari. ³ Fomira e bar moghira men min ami, egha uan navir ghurimin ifongiamin gin zui. E uan nivafizir agorogem ko uan nighnizir kurabar gin zui. Dughiar kamın e nguazimin itir gumazamizibar min amima, kamaghin God bar en arazir kuraba bagh ivezir kuram e daningasa nighnizim gami. ⁴⁻⁵ Guizbangira, en arazir kuraba e gamizi en duaba guizbangira aremezi moghin iti, mati gumazamizir ariaghreziba. Ezi God bar e gifongezi, an apangkuvir dafam bar e avara. Kamaghin an e gamizi e Kraiss ko angamra iti. God uan apangkuvimin tuavimra, a en akura. ⁶ A kamagh sua, e Kraiss Iesus ko Godin Nguibamin atrivimin ikiam. Kamaghin an e gamizi e Kraiss ko poroghav ikia, a ko ua dikafi. ⁷ A kamagh sua, a uan apangkuvir bar dafam, tighar izamin dughiabar gumazamiziba bar men akaghasa. Eghti me fogh suam, a Kraiss Iesusin ingangarimin tuavimin a bar me gifonge. Kamaghin an arazir aghuir kamın e gami. ⁸⁻⁹ Ia nighnizir gavgavim Godin itima, ezi a uan apangkuvimin tuavimra ian akurvasi. Kar ia uari amizir puvatizir bizim. Puvati. God pura ia ganingi. Kar ian

2:2: Jo 12:31, Ef 5:6, 6:12, Kl 1:21, 3:6-7, Ta 3:3 **2:3:** Ro 5:12, Ga 5:16, Kl 3:6, Ta 3:3, 1 Pi 4:3 **2:4-5:** Lu 15:24, 15:32, Ap 15:11, Ro 5:6-10, 6:4-5, 6:13, 10:12, Ef 1:7, 2:1, 2:7, Kl 2:12-13 **2:6:** Ef 1:20, Kl 2:12 **2:7:** Ef 1:7

ingarimîn ivezim puvati. Kamaghîn bizir kam bagh gumazitam uabi uan ziam fan marki. ¹⁰ God fomîra e bagha, ingangarir aghuir e gîn damuamiba, a dagh nîghnîgha da ati. A kamaghîna, e ingangarir kabar amuasa, egha kamaghîn an e gamizî, e Kraîs Iesus ko poroghav ikia datirîghîn gumazamizir igiabar otifi.

Kraîs apanim gamir arazim a givazî, ezî Judaba ko Kantrin Igharazibar Gumaziba ikizir vamîra iti

¹¹ Ia Kantrin Igharazibar otivir gumaziba, ia kamaghîn fo, Judaba, uan gumazibar mîkarzir mogomebar aghori. Egha me kamaghîn ia dibori, ia gumazir mîkarzir mogomebar aghorir puvatiziba. Arazir kam kamakîn, gumaziba uari uan mîkarzir mogomebar aghori. Eghtî ia deravîra nîghnîgh, ia fomîra Kantrin Igharazibar Gumazibar mîn ike. ¹² Dughiar kam ia Kraîsîn saghon iti. Ia Israelîn gumazamizibar azenan iti, kamaghîn ia nguibar igharazibar gumazibar mîn iti. God uan adarasi ko akam akirîgha, egha uan gumazamiziba akar gavgavir dikirîzim me ganîngî. Ezî ia akar gavgavir dikirîzir kamîn aven itir puvati. Ia nguazir kamîn ikiava God gifozir puvatîgha, egha ia bizir aghuir mîzuai iti tam itir puvati. ¹³ Ia faragha saghon iti, ezî datirîghîn Kraîsîn ghuzim ia ruegha egha ian akua izezî, ezî ia Kraîs Iesus ko poroghav ikia, Godîn boroghîn iti.

2:10: 1 Ko 3:9, 2 Ko 5:5, 5:17, Ef 4:24, Ta 2:14 **2:11:** Ro 2:28-29, 1 Ko 12:2, Ef 5:8, Kl 1:21 **2:12:** Ro 9:4, 9:8, Ga 4:8, Ef 4:18, Kl 1:21, 1 Te 4:5, 4:13 **2:13:** Ga 3:28, Ef 2:17, Kl 1:20

¹⁴ Krajs uabi e gamizi e navir amirizim ikiava deravira uari inigha iti. Fomira Judaba ko Kantrin Igharazibar Gumamaziba uarir apanim gami. Ezi arazir kam a divazimin min men tongin ikia me abiki. Ezi Krajs uan ovevemın tuavimın divazir kam anakariaghatigha egha apanir arazir kam agifa. Ezi Judaba ko Kantrin Igharazibar Gumaziba ikizir vamıram oto. ¹⁵ Krajs, Moses Osirizir Araziba, ko akar gavgaviba, ko arazir me anogorogheziba sara bar da gifa. A ghaze, a kamaghın damigh, ikizir pumuning damuti, aning a ko porogh ikiva egh ikizir igiar vamıran otogham. A tuavir kamın an e gamizi e navir vamıra iti. ¹⁶ Krajs ter ighuvimın aremegha egha tuavir kamın ikizir pumuning gamizi aning ikizir vamıran oto. Egha uam aning inigha God bagha ize. Egha an ovever tuavir kamra me uarir apanim gamir arazim anegifa. ¹⁷ Kamaghın Krajs izeghava akar aghuim gumamaziba bar me mikira ghaze, ia navir vamıra iki. A, gumamazir Godın saghon itiba ko gumamazir Godın boroghın itiba bar, akar aghuim me mikiri. ¹⁸ Kamaghın Krajsın ingangarimın tuavimra e bar, Judaba ko Kantrin Igharazibar Gumaziba, Godın Duam en akurvazima e uari akuvagha Afeziamın boroghın izi.

E Krajsın adarasi, e mati Godın Dipenimra

2:14: Ais 9:6, Mai 5:5, Jo 16:33, Ap 10:36, 1 Ko 12:13, Kl 1:20, 2:14

2:15: 2 Ko 5:17, Ga 6:15, Ef 4:24, Kl 1:20-22, 2:14, 2:20 **2:16:** Sek

9:10, Ro 6:6, 8:3, Kl 1:20, 2:14 **2:17:** Ais 57:19, Sek 9:10, Ap 2:39,

Ro 5:1 **2:18:** Ro 5:2, 1 Ko 12:13, Ef 3:12, Hi 4:16, 1 Pi 3:18

19 Kamaghin amizi, datirighin ia Kantrin Igharazibar Gumaziba, ia ua kamaghin nighnighan marki egh suam, ia nguibar igharazibar gumazamiziba o nguibaba puvatizir gumazamiziba. Puvati. Ia Godin adarasi ko uaghara ghu, egha uaghan Godin gumazamizibar tongin itir marasi. 20 Ia uaghan mati God ingarizir dipenimin min iti. Gumazim dipenim ingarasa ter akiniba kuazizi moghin, God aposelba ko uan akam inigha izir gumaziba me amisevezi me an tuivigha ingangarim gami. Ezi Krais Iesus, a uabi dipenir guarimin min iti. 21 Dipenir guarim a dipenir agharim bar a gupuzi moghin, Krais bar e isafuragha e gamima e aghua, ghuava God baghavira itir dipenimin oto. 22 Ia uaghan Krais ko poroghav iti, ezi God igharaz darazi ko ia isafuragha ia gamizi, ia guizin Godin Dipenimin min oto. Ezi Godin Duam dipenir kamın aven iti.

3

Pol Kantrin Igharazibar Gumazibar tongin akar aghuim akunamin ingangarim gami

1 God guizbangira deravira ia gami. Ezi bizir kam bagha ki Pol, ki Krais Iesusin ingangarim gamua egha ia Kantrin Igharazibar Gumaziba ian akurvagha, kamaghin ki kalabusin iti. Egha ki ia bagha God ko migei. 2 Ia ti oreghama, God apangkuvim ikia ia bagha ingangarir kam na

2:19: Ga 6:10, Ef 3:6, Fl 3:20, Hi 12:22-23 **2:20:** Mt 16:18, 1 Ko 3:9-11, Ga 2:9, MAA 21:14 **2:21:** 1 Ko 3:16-17, 2 Ko 6:16, Ef 4:15-16, Kl 2:19 **2:22:** 1 Pi 2:5 **3:1:** Ef 4:1, Fl 1:7, 1:13, Fm 1, 9 **3:2:** Kl 1:25

ganingi. ³ Egha God uan nighnizir mogomem azenan aneka, egha na gamizi, ki a gifo. Ki mong an gun osiri, ⁴ eghti ia migirigiar ki osirizibar ganiva fogh suam, ki Kraiss amizir ingangarimn nighnizir mogomem, ki bar a gifo. ⁵ Faragha zuir dughiaba, God gumazamiziba nighnizir mogomer kamn me mikemezir puvati. Ezi datirighn God uan Duamn tuavimn uan aposelin a baghavira itiba ko an akam inigha izir gumazibar akazi an azenim giri. ⁶ Nighnizir mogomer kam a kamakin: Akar aghuimn aven Kantrin Igharazibar Gumaziba ko Judaba uaghara, God uan bizir aghuiba isa bar moghira me ganidi. Me uari ko ikia mati nivafizir vamiran aven iti. Me bar moghira, Kraiss Iesusin ingangarimn tuavimn, bizir God e bagha akam akiriziba e da iniam.

⁷ Godn apangkuvimn tuavimn, a bizir aghuir kam pura na ganingi, egha a na gamizi an gavavim nan aven ingari, ezi ki akar aghuimn ingangarir gumazimn oto. ⁸ Ki, Godn gumazamizibar abuan itir gumazim, ki bar an gin iti. Ezi God bar nan deragha Kantrin Igharazibar Gumaziba akar aghuimn akunasa ingangarir ekiar kam na ganingi. Akar aghuir kam, a Kraissin bizir aghuibar gun migei. Bizir aghuir kaba, gumaziba dagh nighnigh da tuisighiva avegham. ⁹ God biziba bar dar ingari, egha faragha zuir dughiaba uan nighnizir mogomem men ghuara. Egha iza datirighn a uan nighnizir mogomem aghurasa,

3:3: Ef 1:9-10, Kl 1:26 **3:6:** Ga 3:14, 3:28-29, Ef 2:13-19 **3:7:** Kl 1:23-25 **3:8:** 1 Ko 15:9-10, Ga 1:16, Ef 1:7, Kl 1:27, 1 Ti 1:13-15
3:9: Ro 16:25, 1 Ko 2:7, Ef 1:9, Kl 1:16, 1:20, Hi 1:2

ingangarir kam na ganingi, eghti ki gumamaziba bar me damuti me God damuamin araziba bar dagh fogham. ¹⁰ God kamagh sua, datirighin dughiar kam a uan sios damuti, eghti sios, enselba ko duar gavgavir overiamin itibar amuti, eghti da an fofozir aghuimin tuavir aviriba dagh fogham. ¹¹ God fomira bizir kam damuasa nighniki egha datirighin en Ekiam Kraisin ingangarimin an a gamizi an oto. ¹² E Kraisi ko poroghav ikia nighnizir gavgavim an iti, egha tuavir kam in e Godin boroghin mangasa gavgavigha, atiatir pu-vati. ¹³ Ki pamtem ia gakaghori, ia osimtizir ki ia bagha aterir kam, ia a ginighnigh osiman marki. Guizbangira ki ian dabirabir aghuarim bagha osimtizir kam ateri.

Pol Efesusin nguibamin itir sios bagha God ko migei

¹⁴ Ki bizir Afeziam amizir kabagh nighnigha, egha an damazimin uan tevimning apiri. ¹⁵ A uan Nguibamin itir ikiziba ko nguazimin itir ikiziba bar, a bar men Afeziam. Egha vagh-vagha ziaba me gariki. ¹⁶ Ezi ki bizir kam bagha Godin azangsiha ghaze, God bizir aghuir an Nguibamin otivir taba ia daning, eghti an Duam gavgavim ia daningti, ian navir averiaba gavgavigham. ¹⁷ Ki kamaghin Godin azangsihi, ian nighnizir gavgavimin tuavimin Kraisi zurara ian navir averiabar ikiam. Eghti igharaz darazigh ifongezir arazim, a ian navir averiabar aven iki

3:10: Ro 8:38, 11:33, Ef 1:21, 1 Pi 1:12 **3:12:** Jo 14:6, Ro 5:2, Ef 2:18, Hi 4:16 **3:13:** Kl 1:24 **3:15:** Ef 1:10, Fl 2:9-11 **3:16:** Ro 9:23, 2 Ko 4:16, Fl 4:19, Kl 1:11, 1:27 **3:17:** Jo 14:23, Ef 2:22, Kl 1:23, 2:7

gavgavigh ia damuti, eghti ia tuivigh gavgavigh, mati nguazim temer bibar suirazi temem tugh a gavgavigha aghui. ¹⁸ Egh ia Godin gumazamizir igharaziba ko, gavgavim iniva deravira fogham, Krai gumazamizibagh ifongezir arazim bar ekevegga, bar pin ghuavanaga, bar ruarvagha, egha bar vin uaghiri. ¹⁹ Guizbangira God gumazamizibagh ifongezir arazim a gumazibar fofozim bar a gafira. Eghti ia guizbangira arazir kam gifogham. Eghti bizir aghuir God gizivaziba, uaghan bar ia gizivagham.

²⁰ Godin gavgavim en navir averiabar ingari, ezi gavgavir kam bar en nighnizibagh afira. Bizir God damuasa e an azangsiziba, o bizir e God damuasa e nighniziba, da mati pura biziba, an gavgavim bar dagh afira. ²¹ Kamaghin dughiaba bar, e siosin aven itir gumazamiziba Krai Iesus ko poroghiv iki, zurazurara Godin ziam fam! Bar guizbangira.

E mati Kraisin nivafizimin min iti, kamaghin e Godin arazibar gin mangam

4

(Sapta 4-6)

E Kraisin adarasi, e Kraisin nivafizimin min iti

¹ Ki Pol, ki Ekiamin ingarim gamua, kamaghin ki kalabuziamin iti. Ki fo, God ian diagha ghaze, ia an arazir bar pin itibar gin mangi. Kamaghin

3:20: Ro 16:25, 1 Ko 2:9, Kl 1:29 **3:21:** Ro 11:36, 16:27, Hi 13:21
4:1: Ef 3:1, Fl 1:27, Kl 1:10, 1 Te 2:12, Fm 1, 9

amizi, ki mighighavira ia migia ghaze, ia bar de-
raghvira Godin arazir kabar girara mangi. ² Ia
igharaz darazir apengan iki, egh men asugha-
sugh, egh dughorir amirizimin iki, egh osimtizir
me ia gariziba, da ateriva, egh tuavir kamın
bar me gifongegh. ³ Godin Duam e gamima e
navir amirizim iti. Egha tuavir kamın arazir
navir vamiran ikiamim e ganingi. Ezi arazir kam
benimin mın e ikegha gavgavizi e ikizir vamiran
iti. Kamaghın amizi ia arazir kam an suiragh gav-
gafigh. ⁴ E fo, e uari inigha nivafizir vamiran mın
iti. Ezi Godin Duar vamira iti. Ezi kamaghira, God
ian diagha ghaze, a bizir vamira ia a danıngam,
eghti ia a baghvira mizuamam. ⁵ Ezi en Ekiar
vamira iti. Ezi nighnizir gavgavir arazir vamira iti.
Ezi rurir arazir vamira iti. ⁶ Ezima Godin vamira
iti. A bar moghiram en Afeziam. A gumazamiziba
bar me gatifa, egha a men tongın ingara egha men
aven iti.

⁷ E fo, Kraıs vaghvagha bar en apangkufi. Egha
kamaghira uan apangkuvir ekiamın abaragha an
mirara, a bizir bar aghuim vaghvagha e ganingi.
⁸ Godin Akinafarim kamaghın mikeme,

“A bar pın ghuavanabogha,
kalabuziar bar avirim inigha uabın gın ghu.
Egha bizir bar aghuiba pura gumazamizibagh
anıngi.”

4:2: Ap 20:19, Ga 5:22-23, Kl 3:12-13 **4:3:** Kl 3:14-15 **4:4:** Ro
12:5, 1 Ko 12:4, 12:11-12, Ef 1:18, 2:16-18 **4:5:** Jo 10:16, 1 Ko 1:13,
2 Ko 11:4, Ga 3:27-28, Hi 6:6 **4:6:** Ro 11:36, 1 Ko 12:6 **4:7:** Ro
12:3, 12:6, 1 Ko 12:11 **4:8:** Sng 68:18, Kl 2:15

⁹ Akar kam, “A ghuavanabo,” a kamaghin en akazi e fo, Krais a faragha nguazir bar vin mar itim giraghu.* ¹⁰ Egha gumazir faragha iraghuzir kam, a uaghan pin ghuavanaga, uabi isi biziba bar dagh izivaghasa, kamaghin an overiar bar pin itimin ghuavanabo. ¹¹ Gumazir kamra a “bizir bar aghuiba pura gumazamizibagh aningi.” A bizir aghuir kaba me ganingi, marazi an aposelin ingangarim me ganingi. Egha marazi, Godin akam inigha izir gumazimin ingangarim me ganingi. Egha marazi, Godin akar aghuim akunamin ingangarim me ganingi, egha marazi, Godin gumazamizibar ganamin ingangarim me ganingi, egha marazi, gumazamizibar God ifongezir arazibar men sure damuamin ingangarim me ganingi. ¹² Krais kamaghin ifonge, e Godin gumazamiziba a en akuraghti e a bagh ingangarir aghuibar amuam. Eghti kamaghin e Kraisin nivafizimin otogh gavgavigh deravira ikiam. Kamaghin a bizir aghuir kaba e ganingi. ¹³ Eghti ingangarir kam mamaghira iki mangiti en nighnizir gavgavim bar gavgavighti bizir kam e damuti e bar moghira navir vamira ikiamin arazim inigh, egh e Godin Otarim guizbangira bar a gifogham. Kamaghin damighti e Kraisin gin zuir darorir kamın aven, e tugh gavgavighiva aghung mangi, gumazir arubar avaghiva egh e guizbangira Kraisin min otogham.

4:9: Jo 3:13 * **4:9:** (4:9) Fofozir gumazir maba, akar kam giragha ghaze, “A faragha nguazir kam bar an vin izaghiri.”

4:10: Hi 4:14, 9:24 **4:11:** Ro 12:7, 1 Ko 12:28, 2 Ti 4:5 **4:12:** 1 Ko 12:7, Ef 1:23, 2 Ti 3:17 **4:13:** 1 Ko 14:20, Kl 1:28, 2:2

¹⁴ E ua boribar m̄in ikian kogham. Ia fo, gumazir ifavariba, me gumazibagh ifara me gamima me tuavir kurabar zui. Eghti men migirigiar ifavariba uaghan ia munamangan kogham, mati ongarim ko am̄nim kurim givai. ¹⁵ E men migirigiar ifavariba baraghan kogham. E igharaz darazigh ifongezir arazim damuva egh guiz̄in akabar me mikimam. Eghiva e Kraisin mirara aghungiva a ko poroghiv̄ ikiti an en dapanim̄in ikiam. ¹⁶ A en dapanim̄in itima en soroghafariba ko damaziba ko nivafizim̄in bizir maba sara dar m̄in iti. Egha an e gamima e nivafizim̄in aven bar uari isavsuira. Ezi mati nivafizim̄in aven itir tevir agiriba ko aghariba uari isavsuighizi moghin, an e gamima e uari isavsuiki, egha bar uarigh ifongezir arazim gami. E vaghvagha uan ingangarir aghuim gamua, kamaghin nivafizir kam uabi aghua ghua gavgafi.

Kraisin adarazi arazir igiabar gintigh

¹⁷ Kamaghin amizi, ki Ekiamin ziamin akar mam pamtem kamaghin ia mikimasa. Ia uam gumazir Ekiam gifozir puvatizibar arazibar gintighan marki. Men nighniziba, mingariba puvati. ¹⁸ Egha men nighniziba mati me mitatem̄in iti. Egha me fofoziba bar puvatigha men naviba bar gavgafi, kamaghin me Godin ikirimirim̄in azenan iti. ¹⁹ Me arazir kurabagh amuavira ikiava egha datirighin uam aghumsiziba puvati. Me bar uari isa arazir

4:14: Ais 28:9, 1 Ko 14:20, 2 Ko 2:17, Hi 13:9 **4:15:** Ef 1:22, 4:25, Kl 1:18, 1 Jo 3:18 **4:16:** Kl 2:19 **4:17:** Ro 1:21, 1 Pi 1:14 **4:18:** Ap 26:18, Ga 4:8, Ef 2:12, 1 Te 4:5 **4:19:** Kl 3:5

kurabagh anıngi, egha me arazir mızırızır avırir igharazıbar amusi bizitam men suiraghan kogham.

²⁰ Ezi ki ghaze, ia Kraisin guizin akam baraghizir dughiamın, me bizir kurar kabar ian sure gamizir puvati. ²¹ Ia guizbangıra Kraisin akam baregha gifa. Ezi ia an gın zuir darasi, me guizin akamın ian sure gamigha gifa. Guizin akar kam, a Iesusın aven iti.

²² Ia fomıra uan navir ghurıbar arazıbar gın zuıma da ia gamıma ia arazir ifavarıba ko arazir kurabar amuasa navim dikava, egha ia gasıghası. Ezi datırıghın ia navir ghurim ateghıva mati gumazim korotiar ghurim sue.

²³ Egh ian nıghnızıba ko navıbagh iragha bar igıabar otıfıgh. ²⁴ Ia navir igıaba inıgh mati gumazim korotiar igıam aru. God uabı navir igıar ian aven itıbagh amızı ia an mın otıfı. Eghtı gumazıba bar ian gan fogham, ia Godın damazımın deragha egha a baghavıra iti.

²⁵ Kamaghın ia ifavarir arazim atakıgh. E bar moghıra Kraısın nivafızımın soroghafarıba ko an bizıbar mın iti. Kamaghın amızıma, ia vaghvagh Kraısın adarazı guızın akabara me mıkim.

²⁶ Egh ia atar, ia uarıbagh ganıgh, egh ia arazir kuratam damıghan kogham. Ian adarım ikıvıra ikıti amınım pıran markı. ²⁷ Ian adarım zuamıra gıvaghan koghtı, kamaghın ia Satan bagh tiam

4:22: Ro 6:6, 8:13, Ef 2:2-3, 4:17, Kl 3:9, Hi 12:1, 1 Pi 4:3 **4:23:** Ro 12:2, Kl 3:10 **4:24:** Stt 1:26, Ro 6:4, Ef 2:10, Kl 3:10 **4:25:** Sek 8:16, Ro 12:5, Kl 3:8-9 **4:26:** Sng 4:4, Je 1:19-20 **4:27:** 2 Ko 2:10-11, Je 4:7, 1 Pi 5:9

kuighti a ian niġnizibagh asighasigham. Ia kamaghin damuan marki.

²⁸ Okimakiar gumaziba uam okiman marki. Me uari uan dafaribar ingangarir aghuibar amu. Egh uaghan gumamazizir onganarazibar akurvaghsi, ingariva bizir taba inigh me daning.

²⁹ Eghti akar mizirizir kuraba ian akabar otivan marki. Ia gumamazizibar akurvaghamin akabara ia dav kim. Akar aghuir igharaz darazi gavgavim me daningamibara, dar ian akabar otiv. Egh akar ia migeir kaba, da gumamazizir ia barazibar akurvagham.

³⁰ Eghti ia Godin Duam osimtizim a daningan marki. Ia fo, God ia an gumamazizibar otivasa, a uan Duam ia ganingi. Eghti a ian akaghti ia fogh suam, ia guizbangira an gumamazizibara, egh dughiar a uam ia iniamimin a ia damighti ia bar firighregham. ³¹ Ia arazir kurar kaba atakigh: navir kurar igharazi tavin itir arazim, ko aningagharim, ko adarir arazim, ko pamtem dagarvagha uari adoghadozir arazim, ko akar kuraba uari gasir arazim, ko igharaz darazir aghuaghuazir arazir maba sara. ³² Egh ia arazir aghuibar Kraisin adarasi me damu, egh men apangkuv. Egh uaghan uari uan arazir kuraba gin amang, mati God Kraisin ingangarimin tuavimin, ian arazir kuraba gin amadi.

4:28: 1 Te 4:11, 2 Te 3:8, 3:11-12 **4:29:** Ef 5:4, Kl 3:8, 3:16, 4:6, 1 Te 5:11 **4:30:** Ais 63:10, Ro 8:23, Ef 1:13-14, 1 Te 5:19 **4:31:** Kl 3:8, 3:18-19, Ta 3:2-3, 1 Pi 2:1 **4:32:** Mt 6:14, 18:22-35, Mk 11:25, 2 Ko 2:10, Kl 3:13

5

E angazangarimın aven daruam

¹ Ia God bar ifongezir boriba, kamaghın ia an amir arazibar gın mangi. ² Ian arazir ia amiba, arazir gumazamizibagh ifongezir arazim gısın tugh, mati Kraıs bar e gifuegha e bagha uabi anigha areme. Kamaghın an ovevem mati ofan mughuriar aghuir God ifongezim. ³ Ia Godın gumazamizibara. Kamaghın ia, gumazamiziba tintiniba uari bakia uari isava akuir arazim, ko arazir mızırıziba, ko igharaz darazir bizibar ganıva dagh ifongamin araziba, ia arazir kabar amuan marki. Egh uaghan ia arazir kabar mığırığıaba tong ian tongın otivan marki. ⁴ Egh ia akar mızırıziba ko akar onganiba ko asuir mığırığıar kurabar amuan marki. Kar uaghan ia damuamin araziba puvati. Arazir ia damuamimra kara, ia God mınabi. ⁵ Ia kamaghın fogh, gumazamizir tintiniba uari isava akuir arazim gamiba, ko gumazamizir arazir mızırızibagh amiba, ko gumazamizir marazir bizibar gara ifuer arazim gamiba, (Arazir kam mati ia uari isa God ganıdi moghın ia uari isa bizir ifongezibagh anıdi), ezi gumazamizir kamaghın amiba, me God ko Kraıs Ativir Gumazamizibar tongın ikian kogham.

⁶ Ia tav ateghti a ia gifar ia damuti, ia akar ifavaribar gın mangan marki. Arazir kurar

5:1: Mt 5:48, Lu 6:36 **5:2:** Kis 29:18, Wkp 1:9, Sng 40:6, Jo 13:34, Ro 14:15, 2 Ko 2:15, Ga 2:20, Hi 7:27, 10:10, 1 Jo 3:11, 3:23 **5:3:** Ro 6:13, 1 Ko 5:1, 2 Ko 12:21, Kl 3:5, 1 Te 4:3 **5:4:** Mt 12:35, Ro 1:28, Ef 4:29 **5:5:** 1 Ko 6:9-10, Ga 5:19-21, Kl 3:5 **5:6:** Ro 1:18, Kl 2:4, 2:8, 2 Te 2:3

kaba bagh Godin aningagharim gumazamizir an akamin gin zuir puvatiziba me bativam. ⁷ Kamaghin, ia ifavarir gumazir kaba tong men poghan marki.

⁸ Ia faragha mitatemin aven ike, egha datirighin ia Ekiamin gumazamizibar otivigha, egha angazangarimin aven iti. Kamaghin ia gumazamizir angazangarimin aven itibar min daru. ⁹ (Angazangarim arazir aghuiba ko Godin damazimin derazir araziba ko guizin akamin arazibagh ami, da otifi.) ¹⁰ Ia, arazir God damuti a bar akongeghamiba, ia da buri dagh fogh dar amu. ¹¹ Ia arazir mitatemin itibagh amir gumazamizibar poghan marki. Men arazir kinir kaba, da gumazamizibar akurvazir puvati. Eghti ia men arazibar amuti, da azenan otogh, mati angazangarim dagh isirazi moghin, eghti me fogh suam, arazir me amiba, da ikufi. ¹² Me amir arazir mogomeba, ki dar gun mikiman kogham. Ki dav mikiman bar aghumsiki. ¹³ Angazangarim bizibagh isiraghti, da azenim girighiti, gumazamiziba fogh suam, bizir kabar mingariba kamakin. ¹⁴ Bizitam bar azenim girigh egh a guizbangira angazangarimin min otogham. Kamaghin, marazi ghaze,

“Ni aremezir gumazim,
ni ua dikafigh, mozim ategh

5:8: Jo 12:36, Ap 26:18, Ro 1:21, 2 Ko 3:18, Ef 2:11-13, Kl 1:13, 1 Pi 2:9, 1 Jo 2:9 **5:9:** Ga 5:22 **5:10:** Ro 12:2, Fl 1:10, 1 Te 5:21, 1 Ti 2:3 **5:11:** Ro 6:21, 1 Ko 5:9-11, Ga 6:8, 2 Te 3:6, 3:14, 2 Jo 10-11
5:13: Jo 3:20-21, Hi 4:13 **5:14:** Ais 26:19, 60:1, Ro 13:11

egh uam azenan izi.
Eghti Kraisin angazangarim ni gisiragham.”

¹⁵ Kamaghin, ia uan daroriba deravira dar gan. Ia gumazamizir onganibar min daruan marki. Ia fofoziba itir gumazamizibar min daru.

¹⁶ Datirighin ia Godin arazibar amuamin dughiam iti. Ezi e datirighin itir dughiam, a gumazamiziba arazir kurabagh amir dughiam, a dughiar kuram. Kamaghin amizi, ia deravira gan, dughiar kam pura mangi givaghan kogham. Dughiaba vaghvagh ia arazir aghuibar amu. ¹⁷ Kamaghin ia arazir onganibar amuan marki. Egh arazir God damuti a bar akongeghamiba, ia da buri dagh fogh dar amu. ¹⁸ Ia wainin dipar avirim ramiva onganan marki, arazir kam ia gasighasigham. Ia Godin Duam ateghti a ia gizifagh.

¹⁹ Egh ia uariv kimsi, Ighiabar Akinafarimin aven itir ighiaba ko, Godin ziam fer ighiaba ko, Godin Duam ian navir averiabagh atizir ighiaba, ia uariv kim. Egh ia ighiabar amuva, Ekiamin ziam fiva, uan navir averiabar aven, ziar ekiam a daning. ²⁰ Egh ia zurara, en Ekiam Kraisi Iesusin ziamin, bizir otiviba bar, da bagh God Afeziam minabi.

Pol poroghamibav gei

²¹ Ia Kraisin apengan iti, kamaghin ia uarira uarir apengan ikiva uari baragh.

5:16: Ga 6:10, Kl 4:5 **5:17:** Ro 12:2, Kl 1:9, 1 Te 4:3, 5:18 **5:18:** Snd 20:1, Ais 5:11, 5:22, Lu 21:34 **5:19:** Sng 33:2-3, Ap 16:25, 1 Ko 14:26 **5:20:** Sng 34:1, Ais 63:7, Hi 13:15, 1 Pi 2:5 **5:21:** Fl 2:3, 1 Pi 5:5

²² Ia amizir paba itiba, ia Kraisin apengan ikiava a barazi moghin, ia uan pabar apengan ikiava me baragh. ²³ E fo, Krai uan siosin dapanimin iti moghin, paba uan amuibar dapanibar iti. Ezi Krai uabi siosin Akurvazir Gumazim, ezi sios Kraisin nivafizimin min iti. ²⁴ Sios Kraisin apengan iti moghin, ia amuiba uaghan zurara uan pabar apengan iki.

²⁵ Paba, ia uan amuiba bar me gifongegh, mati Krai uan sios gifongegha a bagha uabi isava a ganigha a bagha areme. ²⁶ Krai kamaghin ifonge, an akamin tuavimin, a uan sios isi dipamin a rueghti a Godin damazimin zuegham. ²⁷ A kamagh sua, a sios damighti an an damazimin bar aghungigh, egh bar zueghiva, arazir kuratam puvatigh, egh duar kuriba ko seghsariba puvatighiva, egh bizir kurar maba sara uaghan puvatigham. Kamaghin Krai a bagha uabi isa a ganingi. ²⁸ Ezi kamaghira ia gumaziba uan nivafizibagh ifongezì moghin, ia uan amuibagh ifongegh. Gumazir uan amuim gifongezim mati a uabi gifonge.

²⁹ E fo, tav uabi uan nivafizimin apanim gamir pu. Puvati, a dagheba a ganigava an akurvasi, mati Krai siosin akurvasi. ³⁰ E fo, erara, e Kraisin nivafizimin aven itir soroghafariba ko bizibar min iti. ³¹ Godin Akinafarimin aven itir osizirim kamaghin migei,

5:22: Stt 3:16, Ef 6:5, Kl 3:18, 1 Pi 3:1 **5:23:** 1 Ko 11:3, Ef 1:22-23, Kl 1:18 **5:25:** Ga 1:4, Kl 3:19, 1 Pi 3:7 **5:26:** Jo 15:3, 17:17, Ta 3:5, Hi 10:10, 10:22, 1 Jo 5:6 **5:27:** 2 Ko 11:2, Ef 1:4, Kl 1:22 **5:30:** Ro 12:5, 1 Ko 6:15, 12:27, Ef 1:22-23 **5:31:** Stt 2:24, Mt 19:5, Mk 10:7-8, 1 Ko 6:16

“Kamaghin, gumazim uan ameboghfeziaba ategh mangi,
uan amuimin porogh egh
aning nivafizir vamiram otogham.”

³² Akar mogomer kam, a mingarir ekiam iti. Ezi ki uabi kamaghin nighnisi, a Krai uan sios ko aning geghari. ³³ Ezi akar kam a uaghan ia migia ghaze, ia gumaziba vaghvagh uarigh ifongezi moghin uan amuibagh ifongegh. Eghti ia amuiba vaghvagh uan pabar apengan iki me baragh.

6

Pol boriba ko ameboghfeziabav gei

¹ Ia boriba, arazir aghuir ia damuamimra kara, ia Ekiam ko porogh egh uan ameboghfeziabar akaba da baragh. ² Godin Akinafarim ghaze, “Ia uan ameboghfeziabar apengan ikiva men akabar gin mangi.” Akar gavgavir kam, an akar gavgavibar tongin ikia, egha dar faraghavira akar dikirizim sara iti. ³ Akar dikirizir kam kamakin, “Ia kamaghin damuti, ian dabirabim bar deraghti ia nguazir kam dughiar ruarimin an ikiam.”

⁴ Ia afeziaba, ia uan boribar nighnizibagh asighasigh me damuti, me ataran marki. Egh ia deravira men ganiva Ekiamin damazimin men kuariba iniva men araziba akiriva, Ekiamin arazibar men sure damu.

Pol ingangarir gumazir kiniba ko men gumazir ekiar men garibav gei

6:1: Snd 23:22, Kl 3:20 **6:2:** Mt 15:4 **6:4:** Lo 4:9, 6:7, 6:20-25, Sng 78:4, Snd 19:18, 22:6, Kl 3:21

⁵ Ia ingangarir gumazir kiniba, ia uan gumazir ekiar ian garibar men atiatingiva, men akaba baraghiva men apengan iki. Egh ia ifaran kogh, egh navir zuruzimin ingangarim damu, mati ia Kraisin akam baragha an ingangarim gami.

⁶ Ia fo, ian gumazir ekiar ian gariba ian gan suam, ia ingangarim deraviram a gamizi me ia gifonge. Egha ia kamaghin nighnighan marki, me ian garir dughiabara, ia ingangarir aghuim damuam. Puvati. Ia Kraisin ingangarir gumazir kinibara, kamaghin ia God ifongezi moghin ia uan nighniziba bar da isi ingangarim daningiva a damu.

⁷ Kamaghin ia ingangarir gumazir kinibar min ingangarim damuva, ian naviba bar akongegh suam, e uan gumazir ekiar en gariba me baghavira ingangarim gamir puvati, e Ekiam bagha ingangarim gami. ⁸ Ia ingangarir gumazir kinibar min iti, o ia tavin apengan ingangarim gamir puvatiziba, ia kamaghin fogh, gumazamizir ingangarir aghuibagh amiba, Ekiam da bagh ivezir aghuiba bar vaghvagh me daningam.

⁹ Kamaghira ia, men garir gumazir ekiaba, ia uaghan arazir aghuiba uan ingangarir gumazir kiniba me damu. Ia atiatir araziba me damuan marki. Ia zurara bizir kam ginighnigh, ia ko ian ingangarir gumazir kiniba, ia bar Gumazir Ekiar Ian Garir vamira iti, egha a uan Nguibamin pin iti. An arazir vamira gisin tugha gumazamiziba bar me tuisisi.

Kraisin adarasi mati midorozir gumaziba

6:5: 2 Ko 7:15, Fl 2:12, Ta 2:9-10, 1 Pi 2:18 **6:8:** 2 Ko 5:10, Ga 3:28, Kl 3:11 **6:9:** Lo 10:17, Ro 2:11, Kl 3:25, 4:1

10 Nan miğiriğiar abuananaba, ezi ki kamaghin mikimasa, ia Ekiamin poroghti an gavgavir ekiam ia damuti ia tuivigh gavgavigham. 11 God ia ganidir midorozir biziba, ia bar dar aghuigh dar suikigh. Kamaghin ia tugh gavgavigh Satanin ifavarir nighnizir kuraba da munasam. 12 Ia deravira nighnigh, e gumazamizir igharaziba ko uariv sozir puvati. E duar kurar overiamin itiba ko uariv sosi. Duar gavgavir gumazamizibagh ativiba, ko aser gavgaviba itiba, ko nguazir kamın garir adariaba, duar kurar kaba dughiar mitater kamın aven ingarima e da ko uariv sosi. 13 Kamaghin ia God ia ganingizir midorozir bizibar suigh dar aghuigh. Egh arazir kuraba otivamin dughiam, ia tugh gavgavigh uan apanim munasi, mangi midorozim givaghamin dughiam, ia tugh gavgavigh mamaghira ikiam. 14 Ia tugh gavgavighsi, Godin guizin akam benimın min uan ivariam gikegh. Egh arazir aghuir ia zuraram amiba evarimin pizir korotiamin min anerugh. 15 Egh ia Akar Aghuim anakunsi zurara bar ifongegh, ezi arazir kam mati ia dagarir asuabar min da zui. Akar Aghuir kam kamakin, God e ko navir vamira ikiasa. 16 Egh dughiaaba bar ia oramin min nighnizir gavgavim uaghan an suiragh, eghti gumazir kuram, Satan, a barir avim itiba ia gasavamangiti, eghti ia orar kamın

6:10: 1 Ko 16:13, Ef 1:19, 3:16, Kl 1:11 **6:11:** Ro 13:12, 2 Ko 6:7, 10:4, Ef 4:14, 1 Te 5:8 **6:12:** Jo 12:31, 14:30, Ro 8:38, 1 Ko 15:50, Kl 2:15, 1 Pi 5:8-9 **6:13:** 2 Ko 10:4, Ef 5:16 **6:14:** Ais 11:5, 59:17, 2 Ko 6:7, 1 Te 5:8 **6:15:** Ais 40:9, 52:7, Nah 1:15, Ro 10:15 **6:16:** 1 Jo 5:4

amodoghin barir avir kaba mungam. ¹⁷ Ia God ian akurazir arazim ginighnigh, egh nighnizir kam mati ia dapanir asuar gavgavim min anerughiti a ian dapaniba avegham. Eghti Godin akam, an Duam ia ganingizir midorozir sabamin min ia an suiragh. ¹⁸ Ia bizir kabar amuva, egh God ko mikim. Egh a ian akurvaghsi ia an azangsigh. Ia zurara, Godin Duam ian navibagh inivti, ia God ko mikim. Egh angamra iki gan, egh dughiatam God ko migeir arazim ataghraghan marki, egh zurara Godin gumazamiziba bar me bagh a ko mikim.

¹⁹ Egh ia uaghan na bagh God ko mikim suam, God uan akam na danighti, eghti ki anekunsi, ki atiatingan koghiva, egh bighvira mikimam. Egh Akar Aghuimin nighnizir mogomem aghuram. ²⁰ Ezi ki Akar Aghuim gumazamizir igharazibav kimasas, ki Kraisis Iesusin abuir gumazimin iti, kamaghin ki datirighin kalabusin iti. Eghti ia God ko mikim suam, ki an Akar Aghuimin gun mikimsi, a gavgavim na danighti, ki atiatingan koghiva bighvira Akar Aghuim mikimam.

God deravira Efesusin itir Kraisin adarazir amuasa, Pol an azangsi

²¹ Tikikus, a mati en aveghbuar e bar ifongezim, a Ekiam baghavira ikiava an ingangarim gami. A na bativir bizibar gun ia mikimam. Eghti ia fogham, ki manmaghin iti. ²² Ki kamagh sua, an en ikirimirir e itimin gun ia mikimiva gavgavim

6:17: Ais 49:2, 59:17, 1 Te 5:8, Hi 4:12, MAA 19:15 **6:18:** Mt 26:41, Lu 18:1, Ro 12:12, Kl 4:2, 1 Te 5:17, 1 Ti 2:1 **6:19:** Ap 4:29, 2 Ko 3:12, Kl 4:3-4, 2 Te 3:1 **6:20:** 2 Ko 5:20, Fl 1:20, Fm 9-10 **6:21:** Ap 20:4, Kl 4:7-8, 2 Ti 4:12, Ta 3:12

ian navibar aningam. Kamaghin, ki ia bagha anemadi. ²³ Ki ia bagha God ko migia ghaze, God en Afeziam ko en Ekiam Krais Iesus, aning navir amirizim ko igharaz darazigh ifongezir arazim, ko nighnizir gavgavim sara, Kraisin adarazi me daning. ²⁴ Eghtima, gumamazizir en Ekiam Krais Iesus gifuegha mamaghira itiba, Godin apangkuvim bar me ko iki.

Godin Akar Aghuim; Akar Dikirizir Gavgavir Igiam

The New Testament in the Aruamu language of Madang Province, Papua New Guinea, 2004 Edition Nupela Testamen long tokples Aruamu long Madang Provins long Niugini long 2004

copyright © 2004 Pioneer Bible Translators and the Bible Society of Papua
New Guinea

© Faith Comes by Hearing

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Godin Akar Aghuim in the Aruamu Language

This translation was produced by Pioneer Bible Translators, and was
published in 2004 by the Bible Society of Papua New Guinea.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the Pioneer
Bible Translators at www.pioneerbible.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in
any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual
words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2021-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea